

INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA O'QUVCHILARGA IKKINCHI XORIJIY TILNI O'QITISHDA KOREYA TA'LIM DASTURIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

*Saidova Moxinur Murodovna,
BuxDU tayanch doktoranti*

Annotatsiya. Ushbu maqolada umumta'lim maktablari o'quvchilarining xorijiy tilni o'rganishga bo'lgan qiziqishlarini oshirish orqali ularning dunyoqarashini, kommunikativligini, madaniyatlararo tushunchalarini kengaytirishga erishish, til bilish darajasini oshirishda xalqaro o'quv dasturlaridan samarali foydalanish, bu borada fan o'qituvchilarining pedagogik mahoratini rivojlantirishga va integrativ yondashuvlarga yo'naltirilgan ta'lim usullarini qo'llashning samaradorligi va ahamiyati, koreys tili o'qitiladigan o'zbek maktablari va Janubiy Koreyadagi maktablar o'rtasida tuzilgan hamkorlik dasturlarining imkoniyatlari haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: koreys tili, dunyoqarash, kommunikativlik, qardosh maktablar, globallashtirish, madaniyatlararo tushunish, tanqidiy fikrlash, xalqaro tajribalar, integratsiya, innovatsiya, metod, til bilish darajasi, pedagogik mahorat, kasbiy kompetentlik

ВАЖНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КОРЕЙСКОЙ ПРОГРАММЫ ПРИ ОБУЧЕНИИ СТУДЕНТОВ КАК ВТОРОМ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ НА ОСНОВЕ ИНТЕГРАТИВНОГО ПОДХОДА

*Саидова Мохинур Муродовна,
Базовый докторант БухГУ*

Аннотация. В данной статье рассказывается о путях повышения интереса учащихся общеобразовательных школ к изучению иностранного языка, достижения расширения их мировоззрения, коммуникативности, межкультурного взаимопонимания и эффективного использования международных учебных программ для повышения уровня языковых знаний, а также обсуждаются эффективность и важность использования методов обучения, ориентированных на интегративные подходы и развитие педагогических навыков учителей, возможности программ сотрудничества между узбекскими школами с преподаванием корейского языка и школами Южной Кореи.

Ключевые слова. корейский язык, мировоззрение, коммуникативность, школы-побратимы, глобализированное общество, межкультурное понимание, критическое мышление, международный опыт, интеграция, инновации, метод, владение языком, педагогическое мастерство, профессиональная компетентность.

THE IMPORTANCE OF USING THE KOREAN CURRICULUM IN TEACHING STUDENTS AS A SECOND FOREIGN LANGUAGE BASED ON AN INTEGRATIVE APPROACH

*Saidova Mokhinur Murodovna,
Basic doctoral student of BukhSU*

Abstract. This article talks about ways to increase the interest of secondary school students in learning a foreign language, achieving expansion of their worldview, communication, intercultural understanding and effective use of international curricula to improve the level of language knowledge, and also discusses the effectiveness and importance of using teaching methods focused on integrative approaches and

development of teachers' pedagogical skills, opportunities for cooperation programs between Uzbek schools teaching the Korean language and schools in South Korea.

Key words. Korean language, worldview, communication, sister schools, globalized society, intercultural understanding, critical thinking, international experience, integration, innovation, method, language proficiency, pedagogical skills, professional competence.

KIRISH. Yildan yilga O'zbekiston ta'lim tizimi xalqarolashuv tendensiyasi tomon yuzlanmoqda. Chunki bir paytlar xalqlarni bir-biridan ajratib turgan chegaralar hozirgi kunda yo'qolib, davlatlar tobora bir-biriga bog'lanib bormoqda. Endilikda turli millat va madaniyatlardan maqsadli ravishda foydalana oladigan bir nechta tillarni biladigan raqobatbardosh global fuqarolarni yetishtirish zamon talabiga aylanmoqda. Ular uchun ta'lim va karyera imkoniyatlari kengaytirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi prezidenti hamda Vazirlar Mahkamasi tomonidan bir qator chora-tadbirlar (O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 02.02.2024 yildagi PQ-53-son, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 19.05.2021 yildagi 312-son va hz) ko'rilmoqda. Natijada, internatsional ta'lim barcha maktablarning kundalik hayotida siyosat va amaliyotida esa haqiqatga aylanganligini tan olsak, mubolag'a bo'lmaydi.

Maktab o'quvchilari uchun xalqaro ta'lim tajribasini oshirish, shu orqali ularni o'zaro bog'liq, globallashgan dunyoda faol ishtirok etishga tayyorlash, ularga 21-asr ko'nikmalarini taqdim etish, ularni tanqidiy fikrlash, texnologiyalardan samarali foydalanish va xilma-xillikni qadrlashga o'rgatish ta'lim tizimining xalqarolashuvidagi asosiy shartlardan biridir.

Ushbu maqsadga erishishning bir yo'li bitta xorijiy tilni o'qitish bilan chegaralanmasdan, ikkinchi xorijiy tilni o'qitishdadir. Ushbu maqolada ikkinchi xorijiy til sifatida koreys tili o'qitiladigan maktablarda integrativ yondashuv asosida Koreya ta'lim dasturidan foydalanish ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, koreys tili o'qitiladigan o'zbek maktablari va Janubiy Koreyadagi maktablar o'rtasida tuzilgan hamkorlik dasturlarining imkoniyatlari haqida so'z boradi. Bunday hamkorliklar Koreya ta'lim dasturi bilan yaqindan tanishish va undan foydalanishda ramziy ko'priklar vazifasini bajaradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI.

Viktoriya shtatining Ta'lim va tarbiya departamenti tomonidan 2015 yil Sharqiy Melbrunda chet tili o'qitishga qaratilgan bir qator tadqiqotlarida xorijiy maktab bilan hamkorlik eng samarali yo'llaridan biri ekanligi va u quyidagi maqsadlarga qaratilgan bo'lishi mumkinligi aniqlandi:

- o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish
- o'quvchilarning madaniyatlararo tushunchalarini rivojlantirish
- o'quvchilarning til o'rganish darajasini oshirish
- butun maktab xalqarolashtirish dasturiga hissa qo'shish
- o'qituvchilar salohiyatini oshirish

Bunda agar qardosh maktabning tili sizning maktabingizning ona tili bo'lsa, qardosh maktablari hamkorligi maktabingizdagi til dasturini yaxshilashi mumkin.

Bu haqiqatan ham o'quvchilarimizga ta'limni tugatgandan so'ng ularni kutayotgan global imkoniyatlarni tushunishga va ularga tayyorlanishga yordam berish uchun hayotda bir marta beriladigan imkoniyatdir (Cath Green). "An'anaviy sinfnings chegaralari orasida devorlar mavjud. O'qituvchilar globallashgan jamiyatda tajribaviy o'rganish, madaniy almashinuv va o'zaro tushunish muhimligini targ'ib qilishsa-da, ular o'qitadigan darslar odatda sinf xonasi bo'lgan suv o'tkazmaydigan quti bilan chegaralanadi. Qutidan chiqib

ketishning bir yo'li boshqa mamlakatdagi maktab yoki sinf bilan hamkorlik qilishdadir. Bunda ikkala maktablar talabalarga madaniy tajriba taqdim etish va ularning ta'limini xalqaro miqyosda ta'minlash uchun bir qator usullarda birgalikda ishlaydi", deb ta'kidlaydi "Improving Literacy & Language" jurnali yordamchi muharriri K.Bivona.

Ushbu adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, xorijiy maktablar dasturidan foydalanish respublika maktablarida tillarni o'rganishga ustuvor ahamiyat berishda asosiy mexanizmlardan biri bo'lib xizmat qiladi, bu esa o'z navbatida nafaqat o'quvchilar, balki butun ta'lim muassasi va o'qituvchilari uchun ham foydali bo'lishi mumkin.

METODLAR.

Janubiy Koreya bilan o'zbek maktablari hamkorligi asosida Koreya ta'lim dasturidan foydalanish o'rta ta'lim maktablarining umumiy rivojlanishida, o'qituvchi salohiyatini o'stirishda va o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va til o'rganish darajasini oshirishda o'rni qay darajada ekanligini niqalash uchun quyidagi ilmiy tadqiqot metodlaridan foydalanildi:

Talim muassasasi hujjatlarini tahlil qilish. Respublika bo'yicha Janubiy Koreya maktablari bilan hamkorlik qilib kelayotgan koreys tili ikkinchi xorijiy til sifatida o'qitiladigan maktablar soni, ular orasida olib borilayotgan ishlar holati, xususan bunda koreys ta'lim dasturidan foydalanish haqida aniq ma'lumotlarga ega bo'lish uchun Toshkentdagi Koreya ta'lim markazi hujjatlari o'rganib chiqildi va tahlil qilindi.

Intervyu. Keyingi bosqichda koreys tili o'qitiladigan va Janubiy Koreya maktabi bilan faol hamkorlik ishlarini olib botayotgan umumta'lim muassasalari direktor va koreys tili o'qituvchilaridan intervyu olindi. Ulardan bu kabi hamkorlik maktab va maktab o'quvchilariga qanday ta'sir o'tkazayotgani va ularning rivojlanishiga qanday hissa qo'shayotganligi, ikki qardosh maktab orasida qanday loyihalar olib borilayotgani va Koreya ta'lim dasturi o'quvchilarning til o'rganish ishtiyoqiga ko'rsatayotgan ta'siri haqida intervyu olindi.

So'rovnoma. Ikki maktab hamkorligi samarali rovojlanganligining dalili sifatida, o'zbek o'quvchilari Janubiy Koreyaga, koreys o'quvchilari esa O'zbekistonga ta'lim sayohatini amalga oshirishganligini inobatga olgan holda, Janubiy Koreyaga borib kelgan o'zbek o'quvchilaridan Google Form platformasi orqali so'rovnoma o'tkazildi. Unda o'quvchilar bu hamkorlik orqali nimalarni o'rgana olishganligi 100% lik shkalada aniqlandi.

Kuzatish. Intervyu doirasida maktablar orasida davomiy zum orqali 45 daqiqalik darslar olib borilishi aniqlanganligi sabab, shunday darslarning mazmuni, jarayoni va koreys ta'lim dasturi bilan yaqindan tanishish maqsadida kuzatish metodi orqali darslarda qatnashildi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish. Darslarda qatnashib bo'lgandan so'ng, yig'ilgan barcha ma'lumotlar statistik usullar yordamida tahlil qilindi, intervyudan olingan ma'lumotlar esa mavzular bo'yicha kodlanib, tematik tahlil qilindi.

NATIJALAR

Talim muassasasi hujjatlarini tahlil qilish natijalari. Toshkentdagi Koreya ta'lim markazi har ikkala tomon davlatlari maktablari uchun ishonarli muassasa bo'lgani uchun qardosh maktablar dasturining tez, unumdor va samarali amalga oshishiga xizmat qildi. Bu kabi hamkorlikning amalga oshishi rejasi 2022-yilda tuzilgan bo'lib, uni yanada jiddiyroq targ'ib etish va amaliy yordamni ko'rsatish 2023-yildan jadal boshlangan. Ushbu loyiha 2023-yilda amalga oshirilgach, hozirda ikki mamlakatdagi 30 ga yaqin ta'lim muassasasi o'rtasida qardoshlik aloqalari va almashinuvlar olib borilmoqda. Jumladan, har ikkala tomondan qatnashish ko'rsatgichi quyidagish (1-jadvalga qarang):

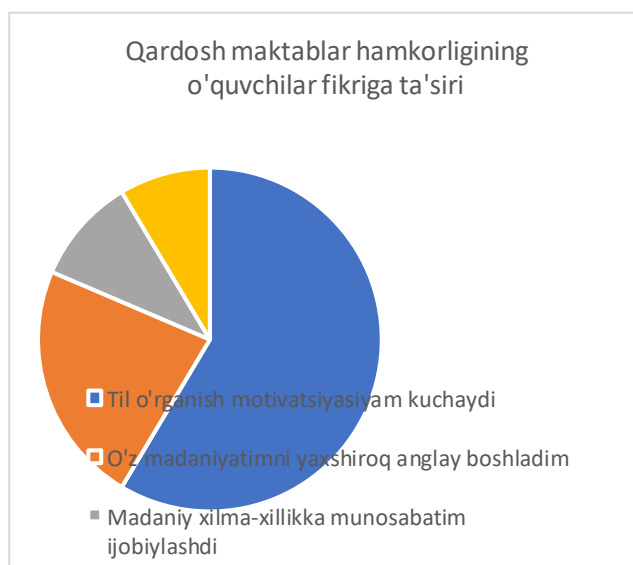
1-jadval

Turi	Umumta'lim mussasalar	Oliy ta'lim muassa	Jami
Koreya tomoni	40 ta	4 ta	44 ta
O'zbekiston tomoni	29 ta	3 ta	32 ta

Intervyuning natijalari. O'zbekiston tomonidan shunday qardosh, boshqacha qilib aytganda, opa-singil, aka-uka munosabatlariga kirishishda faollik ko'rsatgan maktablardan biri Buxoro shahrining koreys tiliga ixtisoslashtirilgan 42-sonli maktabligi aniqlandi. Maktab direktori va koreys tili o'qituvchilaridan olingan intervyuga ko'ra, maktab Janubiy Koreya Daegu shahrining Daegon yuqori maktabi bilan 2023-2024-o'quv yilidan boshlab faol hamkorlik qilib kelmoqdalar. Buning natijasi o'laroq, ikki maktab tanlangan yuqori sinf o'quvchilari (5 nafar) orasida doimiy zum darslari olib borilgan. Unda, asosan, ikkala davlatning madaniyatini o'rganishga ustuvor ahamiyat berilganligi ta'kidlandi. Hamkorlik faqat shu yerda to'xtamasdan, o'zbek o'quvchilarining 2023-yil oktyabr oyida ikki haftalik ta'lim sayohatiga borib kelishi bilan davom etgan.

So'rovnoma natijalari. So'rovnomada qatnashgan 5 nafar o'quvchi koreys maktabi bilan olib borilgan darslar va shaxsan tashrifidan so'ng dunyoqarashlarida qanday o'zgarish bo'lganini quyidagi 2-jadvalda ko'rishimiz mumkin.

2-jadval

Kuzatish natijalari. Zum platformasi orqali o'rkazilgan ikki davlat maktablari darslari qiziqarli tarzda o'tkazilishiga guvoh bo'lindi. Janubiy Koreyaga qilingan ta'lim sayohatidan oldin har ikki taraf o'quvchilari Koreya ta'lim dasturi bo'yicha bir-biriga o'yin tarzda o'zini tanishtirishi, o'z mamlakati milliy o'yinlari va taomlari haqida taqdimot olib borishi kerak edi. Janubiy Koreyaliklarning 2024-yil may oyida Buxoroga ta'lim sayohatidan oldingi darslarda o'zbek madaniyati, O'zbekistonda rioya qilish kerak bo'lgan qoidalar haqida, sayohatdan keyin esa O'zbekiston, jumladan, Buxoro haqida o'z tassurotlari haqida bo'lishishgan.

Ma'lumotlarni tahlil qilish natijalari. Yuqorida qayd etilgan ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, Buxoronig 42-maktabi va Daegu shahrining Daegon yuqori maktabi o'rtasidagi qardoshlik aloqalari yanada rivojlanib, davomiy hamkorlikka ulandi va hatto ikki tomon o'rtasida hamkorlik kelishuvi memorandum (MOU – memorandum of understanding) tuzildi. Unga ko'ra, ta'lim yo'nalishidagi rivolanish orqali o'smirlarning xalqaro bilim almashinuvi va umumiy madaniyatni kengaytirishni yo'lga qo'yish maqsadida quyidagi shartlar asosida hamkorlik shartnomasini imzolaganlar:

1. Tomonlar hamkorligi orqali koreys tili va kreativ ta'limi bo'yicha tajriba almashish va kengaytirish

2. Madaniy tajriba almashinuvini rivolantirish maqsadida har bir tomonlar orasida umumiy madaniyat mazmunidagi ta'lim va treninglar

3. Kengaytirilgan dasturlar bo'yicha hamkorlik

4. Kelajakdagi yo'lga qo'yilishi mumkin bo'lgan boshqa dasturlar

MUHOKAMA

Yuqorida ko'rsatilgan tadqiqot metodlari va ularning natijalari shuni ko'rsatdiki, qardosh maktablar hamkorligi orqali Koreya ta'lim dasturidan foydalanish o'quvchilarning xalqaro bilim almashinuvi va umumiy madaniyat haqidagi bilimlarini kengaytirishda muhim rol o'ynaydi. Undagi integrativ yondashuv u nafaqat o'quvchilarga, balki, maktab xodimlari va jamoasi uchun ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi (3-jadvalga qarang):

3-jadval

O'quvchilar uchun	Maktab xodimlari uchun	Maktab jamoasi uchun
<ul style="list-style-type: none"> • madaniyatlararo tushunish va sezgirlikni, turli nuqtai nazarlarni qadrlashni rivojlantirish; • tanqidiy fikrlash, madaniyatlararo hamkorlik va xilma-xillikka ijobiy munosabatda bo'lish uchun 21-asr ko'nikmalarini rivojlantirish; • til o'rganish va muloqot qobiliyatlari bo'yicha ko'proq malaka va ishonch hamda til o'rganishga bo'lgan ishtiyoqning kuchayishi; • o'quvchi zum, blog va videokonfernsiyalar orqali o'zaro aloqada bo'lganda, axborot kommunikatsiyalari va texnologiya ko'nikmalarini oshirish; • haqiqiy hamkorlikdagi ta'lim faoliyatini o'z ichiga olgan global o'zaro bog'liqlik kontseptsiyasining aniq tasvirini anglay olish; • madaniyatlararo muloqot va diplomatiya ko'nikmalarini rivojlantirish va xalqaro muammolarni chuqurroq tushunish; • xalqaro do'stlik va tarmoqlarni rivojlantirish; • o'qitishning turli uslublari orqali xabardorlik va qulaylik darajasini oshirish. 	<ul style="list-style-type: none"> • amaliyotni boshqa maktab tizimlari bilan taqqoslash imkoniyatlari; • madaniyatlararo tushunish va sezgirlikni, hamda turli nuqtai nazarlarni qadrlashni rivojlantirish; • turli ta'lim tizimlari, jumladan, pedagogika va o'quv dasturi haqida xabardor bo'lish; • til o'rganish va muloqotda ko'proq malaka va ishonch ko'nikmalarini oshirish; • axborot va kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha ko'nikmalarni mustahkamlash; • Pedagogikalarni almashish va birgalikda o'quv dasturlarini ishlab chiqishda ishtirok etish imkoniyatlari; • Kasbiy rivojlanish imkoniyatlari; • Dasturga jalb qilingan o'qituvchilarning texnologiyalardan foydalanish bo'yicha malakasi va ishonchi yaxshilanishi 	<ul style="list-style-type: none"> • Butun maktab hamjamiyatining odob-axloqini umuminsoniylash tirish ta'siri bilan global tarmoqlar va istiqbollarni rivojlantirish; • Maktab jamiyatida til o'rganishning obro'sini oshirish; • Maktab nufuzini oshirish; • Maktab jamoasida madaniyatlararo tushunish; • Maktab jamoasida global xabardorlikni oshirish va xalqarolashtirish

- O'quvchilar uchun Maktab xodimlari uchun Maktab jamoasi uchun
- madaniyatlararo tushunish va sezgirlikni, turli nuqtai nazarlarni qadrlashni rivojlantirish;
 - tanqidiy fikrlash, madaniyatlararo hamkorlik va xilma-xillikka ijobiy munosabatda bo'lish uchun 21-asr ko'nikmalarini rivojlantirish;
 - til o'rganish va muloqot qobiliyatlari bo'yicha ko'proq malaka va ishonch hamda til o'rganishga bo'lgan ishtiyoqning kuchayishi;
 - o'quvchi zum, blog va videokonferensiyalar orqali o'zaro aloqada bo'lganda, axborot kommunikatsiyalari va texnologiya ko'nikmalarini oshirish;
 - haqiqiy hamkorlikdagi ta'lim faoliyatini o'z ichiga olgan global o'zaro bog'liqlik kontsepsiyasining aniq tasvirini anglay olish;
 - madaniyatlararo muloqot va diplomatiya ko'nikmalarini rivojlantirish va xalqaro muammolarni chuqurroq tushunish;
 - xalqaro do'stlik va tarmoqlarni rivojlantirish;
 - o'qitishning turli uslublari orqali xabardorlik va qulaylik darajasini oshirish.
- amaliyotni boshqa maktab tizimlari bilan taqqoslash imkoniyatlari;
- madaniyatlararo tushunish va sezgirlikni, hamda turli nuqtai nazarlarni qadrlashni rivojlantirish;
 - turli ta'lim tizimlari, jumladan, pedagogika va o'quv dasturi haqida xabardor bo'lish;
 - til o'rganish va muloqotda ko'proq malaka va ishonch ko'nikmalarini oshirish;
 - axborot va kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha ko'nikmalarni mustahkamlash;
 - Pedagogikalarni almashish va birgalikda o'quv dasturlarini ishlab chiqishda ishtirok etish imkoniyatlari;
 - Kasbiy rivojlanish imkoniyatlari;
 - Dasturga jalb qilingan o'qituvchilarning texnologiyalardan foydalanish bo'yicha malakasi va ishonchi yaxshilanishi
- Butun maktab hamjamiyatining odob-axloqini umuminsoniylash
- tirish ta'siri bilan global tarmoqlar va istiqbollarni rivojlantirish;
- Maktab jamiyatida til o'rganishning obro'sini oshirish;
 - Maktab nufuzini oshirish;
 - Maktab jamoasida madaniyatlararo tushunish;
 - Maktab jamoasida global xabardorlikni oshirish va xalqarolashtirish

XULOSA

Olib borilgan integrativ yondashuv asosidagi Koreya ta'lim dasturidan foydalanish haqidagi tadqiqotning asosiy natijalari shuni ko'rsatadiki, ikki maktab orasidagi o'zaro hamkorlik maktab o'quvchilarining global xabardorligi va munosabatlariga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotda so'ralgan direktorlar va o'qituvchilar tomonidan hamkorlik orqali Koreya ta'lim dasturidan foydalanishning eng ko'p e'tirof etilgan foydasi maktab hamjamiyatidagi madaniyatlararo tushunishga qo'shgan hissasi, keyin esa o'z madaniyati va mamlakati haqidagi tushunchaning ortishi edi. Bundan tashqari, bu kabi loyihalar o'quvchilariga o'z dunyosidan tashqariga qarashga va boshqa odamlarning hayotini chinakam, mazmunli tushunishga yordam berish orqali foyda keltirishi aniqlandi.

Xorijiy tajribadan foydalanish nafaqat o'quvchining har tomonlama rivojlanishiga, balki maktab jamoasi va o'qituvchilarining kasbiy salohiyati va mahoratini oshirishda o'z hissasini qo'shishi namoyon bo'ldi. Shuning uchun bunday hamkorliklarni yanda kengaytirib, boshqa jabhalarda ham keng foydalanishni ta'minlash zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

Saidova M. Integrativ yondashuv asosida koreys tilini o'qitish metodikasini takomillashtirishning pedagogik shart-sharoitlari. Talqin va tadqiqotlar, 2024

Saidova M. Важность обучения второму иностранному языку и современным профессиям, World of Scientific news in Science Journal 2024.

Saidova M. Ikkinchi xorijiy tilni o'qitishda ikki mamlakat madaniyatini o'rgatish prinsipining amaldagi tadbiri (koreys tili dasrligi misolida). Zamonaviy fan va ta'lim yangiliklari xalqaro ilmiy jurnal, 2024.

N.Dilova Uzluksiz ta'lim tizimida "lifelong learning" konsepsiyasini Joriy etish imkoniyatlari// "Zamonaviy dunyo ta'limi: yangi davr muammolari – yangi yechimlar" mavzusidagi Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari, 2024-yil 17-may kuni Andijon davlat universiteti, 46-49-betlar

N.Dilova Darsda samarali ta'lim usullaridan foydalanishning o'rni va ahamiyati// "Journal of science-innovative research in uzbekistan" jurnali volume 2, issue 1, 2024. january. Research Bib Impact Factor: 8.654/2023 ISSN 2992-8869

N.Dilova Mamlakat taraqqiyotida oliy ta'limning o'rni// "Milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o'sish sur'atlarini ta'minlash: muammolar va yechimlar" mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi. Buxoro, 2023yil, 228-231-betlar

Department of Education and early childhood development. The benefits, impacts and success factors for successful sister school relationships. Melbourne, 2013

Department of Education and Training. Sister schools resource KIT. Melbourne, 2015

M. M. Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarga ikkinchi xorijiy tilni o'qitishda koreya ta'lim dasturidan foydalanishning ahamiyati